

Федорук О. *Пластика Петра Капшученка / Акад. мистецтв України, Ін-т мистецтвознав., фольклористики та етнології ім. М. Рильського НАН України, Держ. служба контролю за переміщенням культ. цінностей через держ. кордон України. – К.; Нью-Йорк: Вид-во М. Коця: Веселка, 2004. – 278 с.*

МИНУЛОГО року побачило світ фундаментальне дослідження відомого українського мистецтвознавця, дійсного члена Академії мистецтв України, професора, доктора мистецтвознавства, заслуженого діяча мистецтв України, заслуженого діяча культури Республіки Польща О. Федорука, присвячене життю і творчості знаного у світі скульптора П. Капшученка.

Книга містить детальну розповідь про навчання митця у Дніпропетровському художньому училищі, тривалі поневір'яння у Німеччині на примусових роботах у воєнні роки, тяжкі повоєнні заробітки в Аргентині, про десятки років проживання у США.

Багато матеріалів розкривають шлях П. Капшученка до майстерності – від перших виставок скульптурних робіт – до наступного заслуженого визнання і вагомого внеску в українську монументалістику.

Життєвий шлях майстра перетинався з багатьма українцями, які залишилися далеко від рідної землі, працювали і жили думками про Україну, котрі своє життя присвятили українській літературі і мистецтву. Це, зокрема, В. Барка, В. Кричевський, Є. Маланюк, Д. Гуменна, Г. Китастих, М. Бутович, В. Січинський і багато інших.

Покинувши Україну, лише через півстоліття П. Капшученко зміг побувати тут, експонувати свої твори на

виставках у Києві, Дніпропетровську, Каневі, Криму. Багато з них він передав до музеїв нашої країни.

У книзі зібрано світліни – сімейні, друзів-однокурсників, представників діаспори, а також скульптур П. Капшученка, які він творив з теракоти, порцеляни, бронзи, фотографії пам'ятників митрополитові В. Липківському, княгині Ользі, проекту пам'ятника голодомору (на конкурс у Києві).

Автор використав багато архівних документів, які упорядковано для книги дочкою і зятем П. Капшученка.

У презентації видання, що відбулася у Музеї гетьманства (Київ), до якого також було передано скульптурний портрет гетьмана Мазепи роботи П. Капшученка, взяли участь: перший заступник міністра культури і туризму України В. Корнієнко, депутат Верховної Ради України, поет І. Драч, директор видавництва „Веселка” Я. Гоян, заступник голови Держслужби контролю за переміщенням культурних цінностей через державний кордон України П. Білаш, дочка скульптора Л. Капшученко-Шміт з чоловіком Б. Шмітом, музейні, бібліотечні працівники, представники засобів масової інформації.

О. Александрова

НОВИЙ БІБЛІОГРАФІЧНИЙ ПОКАЖЧИК ПРО УКРАЇНСЬКЕ КОЗАЦТВО

«Тої слави козацької повік не забудем...»: Реком. бібліогр. показжч. / Упоряд. В.М. Лой; Відп. ред. В.О. Кононенко; Наук. ред.: В.М. Матях, Т.В. Чухліб. – К.: Київ. правда, 2004. – 293 с.

До теми козацтва бібліографи Національної парламентської бібліотеки України звертаються не вперше. 1992 р. бібліотекою було випущено показжчик „Тої слави козацької повік не забудем...” (упоряд. В. Лой, відп. ред. В. Кононенко), що охоплював історичну, науково-популярну публіцистичну і художню літературу, яка побачила світ у 1989-1991 рр.

Із здобуттям Україною незалежності було опубліковано твори визначних істориків, які в СРСР не видавалися або видавалися покаліченими цензурою, в тому числі й ті, що поширювалися в самвидаві або за кордоном. З'явилася можливість познайомитися з усім масивом літератури, до того замовчуваної, публікувалися фундаментальні дослідження, створювалися науково-популярні та художні праці з історії козацтва, виходили посібники, навчально-методична і довідкова література.

За таких умов пересічний громадянин опиняється один перед справжнім валом інформації, розібратися в якому важко без кваліфікованої допомоги. Тому цілком доречним стало рішення про підготовку нового випуску посібника „Тої слави козацької повік не забудем...”, який знайомить із документами, науковими працями, науково-популярною, публіцистичною, художньою літературою та публікаціями в журналах, що вийшли друком в Україні у 1992-2003 рр. За межами показжчика залишилась інформація про видання, що продовжуються, підручники і наукові посібники, рекомендовані Міністерством освіти і науки України як підручники.

Посібник складається з восьми розділів та додатків.

В. Лой

На відміну від попереднього видання, в якому було сім розділів, до нього було додано ще один – „Була колись Гетьманщина”, де йдеться про розвиток і втілення державницької ідеї на теренах України; роль у цих процесах козацтва.

Кожний розділ розпочинається невеликою вступною статтею, яка допоможе читачам орієнтуватися у рекомендованій літературі. У межах розділів існують більш вузькі підрозділи, всередині яких на початку вміщено описи добірок історичних документів, публікацій спогадів та записів сучасників подій, всі наступні матеріали розміщено в алфавітній послідовності авторів і назв. У розділі, що включає матеріали про історичних осіб, описи розміщено в алфавітному порядку персоналій. У кінці кожного розділу чи підрозділу через зірочки (*) вміщено неанотований список літератури для більш детального вивчення теми.

Покажчик включає інформацію про літературу не лише різних жанрів і видів, але й різного ідеологічного спрямування, коли одна і та ж історична реальність розглядається з протилежних, часто ворожих одна одній позицій. Наприклад, у підрозділ про Переяславську раду увійшли не лише твори українських істориків М. Драгоманова „Пропавший час: Українці під Московським царством”, О. Мезька-Оглоблина „Переяславський договір 1654”, М. Демковича-Добрянського „Україна і Росія”, де розглядаються спотворення і перекручення договору Б. Хмельницького, а й робота Б. Нольде „Автономія України з історичного погляду”, в якій проблему викладено з проросійських імперських позицій. Про основні ідеї видань і позиції авторів йдеться в анотаціях, які супроводжують описи.

Окремо виділено описи довідкових видань (енциклопедій, довідників, словників) з історії українського козацтва.

До „Додатків” увійшли неанотовані списки художньої літератури, присвяченої козацтву, та матеріали про

відображення образів козаків у театрі й кіно, музичному та образотворчому мистецтві.

Користування посібником полегшить допоміжний апарат, що складається з іменного та географічного покажчиків. До іменного покажчика включено прізвища авторів, укладачів, перекладачів, редакторів та всі імена, які згадуються в анотаціях, до географічного – всі географічні назви, що зустрічаються в описах і анотаціях.

Основою для створення покажчика стали фонди НPB України. Джерелами пошуку були каталоги і картотеки бібліотеки, а також ряд журналів, які підлягали суцільному перегляду (їхній список подається в покажчику).

Дане видання не претендує на вичерпність: у зв'язку із браком коштів на придбання книжок та невиконання деякими видавцями Закону України „Про обов'язковий примірник документів” (1999) до фондів НPB України не надходить чимало значущих публікацій з різних галузей знання.

Книжку видано на гарному папері, з оригінальною кольоровою ілюстрацією на обкладинці художника О. Яцуна.

Вийшов посібник на замовлення Державного комітету телебачення і радіомовлення України за Програмою випуску соціально значущих видань накладом 500 примірників. З тим, щоб охопити найширше коло читачів, видання розсилатиметься до обласних бібліотек, бібліотек міст Києва та Севастополя, до найбільших наукових закладів, університетів і коледжів культури.

Тема українського козацтва невичерпна, і маємо надію, що бібліографічний покажчик „Тої слави козацької повік не забудем...” стане у пригоді бібліотечним працівникам, науковцям, студентам, викладачам, краєзнавцям, всім, хто цікавиться історією України.

ПРОФЕСОР ВІКТОР ВЕРГУНОВ

ОДИН ІЗ НАС

ВІКТОР Анатолійович Вергунов – директор Державної наукової сільськогосподарської бібліотеки Української академії аграрних наук (ДНСГБ УААН; з 2000 р.) народився в с. Дернівка Баришівського району Київської області 3 червня 1960 року. В 1982 році закінчив агрономічний факультет Ворошиловградського сільськогосподарського інституту. Трудову діяльність розпочав агрохіміком Панфільської дослідної станції з освоєння боліт Українського НДІ землеробства (Яготинський район Київської області). Після закінчення у 1988 році аспірантури цього інституту працює в ньому на різних посадах. З 1993 року – завідувач сектору відділу науки, а з 1998 року – завідувач відділу інформаційного та консультаційного забезпечення агропромислового виробництва Київської області. З 2001 року очолює Центр історії аграрної науки, організований у структурі ДНСГБ УААН.

У 1992 році Віктор Анатолійович захистив дисертацію на здобуття наукового ступеня кандидата сільськогосподарських наук.

Плідно поєднуючи наукову й педагогічну діяльність, В. Вергунов за сумісництвом протягом 1993-2000 років читав

курс „Управління якістю сільськогосподарської продукції” та „Сертифікація сільськогосподарської продукції” в Українському учбово-науковому центрі по метрології, стандартизації та якості продукції. В 1996 р. В. Вергунову присвоєно вчене звання доцента, а у 2000 р. – вчене звання професора кафедри сертифікації та управління якістю продукції.

Професором В. Вергуновим розроблено теоретичні основи і практичні рекомендації щодо сучасних підходів до технологічних основ високоефективного вирощування сільськогосподарських культур. За результатами його досліджень опубліковано близько 180 наукових і науково-методичних праць, отримано 5 патентів. Під науковим керівництвом к.с.-г.н. В. Вергунова захищено 8 дисертацій на здобуття наукового ступеня кандидата сільськогосподарських і біологічних наук. Діяльність вченого відзначено преміями в галузі науки і техніки: ім. О. Бойченка (1990), ім. М. Островського (1991), НАН України (1995), а також медаллю Виставки досягнень народного господарства УРСР (1990).

О. Онищенко